

ŽELJEZNIČAR

BROJ 853 || PROSINAC 2016.

LIST HŽ INFRASTRUKTURE d.o.o.

Sretan Božić i nova 2017. godina

EU FONDOVI

Počinja projektiranje drugog kolosijeka dionice Škrlevo – Rijeka – Jurdani

6

EU FONDOVI

U obilasku najvećega željezničkog gradilišta

7

INTERVJU

Prva prometnica u Zagreb Glavnom kolodvoru

13

HŽ INFRASTRUKTURA

Djed Mraz
FOTO: Branimir Butković

IZDVOJENO

EU FONDOVI

Počinjte projektiranje drugog kolosijeka dionice Škrljevo – Rijeka – Jurdani

6

EU FONDOVI

U obilasku najvećega željezničkog gradilišta

7

EU FONDOVI

U pet mjeseci radova sve po planu

8

INTERVJU

Prva prometnica u Zagreb Glavnom kolodvoru

13

LJUDSKI POTENCIJALI

HŽ Infrastruktura na Mjesecu karijera

14

HŽ PUTNIČKI PRIJEVOZ

Tin-express ponovno oduševio djecu

18

IMPRESUM

ŽELJEZNIČAR

list HŽ Infrastrukture d.o.o.

NAKLADNIK: HŽ Infrastruktura d.o.o.

ZA NAKLADNIKA: Ivan Kršić

GLAVNI UREDNIK: Ivan Kartelo

IZVRŠNI UREDNIK: Branimir Butković

JEZIČNE UREDNICE: Nataša Bunijevac, Ružica Stanić

UREĐIVAČKI ODBOR: Martina Elizabeta Lovrić, Ivana

Soljačić, Željko Kopčić, Damir Čavar, Ivan Kartelo,

Katarina Rakas

DIZAJN: Oskar Pigac

FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI: Ante Klečina

ADRESA UREDNIŠTVA:

Zagreb, Mihanovićeve 12

telefon: +385 (0) 1 3783 019

telefaks: +385 (0) 1 4572 131

e-mail: zeljeznicar@hzinfra.hr

www.hzinfra.hr

NAKLADA: 1800 primjeraka

TISAK: TISKARA GRAFING

RIJEČ UREDNIKA

Drage kolegice i kolege,

iza nas je izrazito dinamična i događanjima bogata godina na željeznici. U HŽ Infrastrukturi 2016. ostat će zabilježena kao jedna od najboljih kada govorimo o modernizaciji naše željezničke mreže putem EU-ovih fondova. Obilježilo ju je potpisivanje velikog ugovora, a potom i radovi na obnovi dionice između Dugog Sela i Križevaca, dok je puno posla napravljeno i na novoj pruzi između Gradeca i Sv. Ivana Žabnog.

U prosincu također je započelo projektiranje drugog kolosijeka pruge Škrljevo – Rijeka – Jurdani, što je također sufinancirano EU-ovim sredstvima.

Ta ostvarenja HŽ Infrastrukturu definitivno pozicioniraju kao najvećeg korisnika EU-ovih fondova u Republici Hrvatskoj u prometnome sektoru, a s obzirom na brojne projekte koji su u pripremi, i iduće godine očekujemo potpisivanje novih ugovora i otvaranja novih gradilišta.

Sve su to dostignuća koja potvrđuju to da unatoč brojnim izazovima koji su uvijek prisutni ili nas očekuju, s optimizmom možemo gledati na iduće razdoblje.

Još dva važna događaja obilježila su godinu na isteku u HŽ Infrastrukturi. Od početka lipnja na čelu tvrtke je Ivan Kršić, a u studenom je potpisan i novi Kolektivni ugovor na razdoblje od tri godine s produženom primjenom od šest mjeseci.

U ovome posljednjem, ovogodišnjem izdanju »Željezničara« u kratkome pregledu izdvojili smo događaje koji su obilježili 2016. Još jednom obišli smo i gradilište najvećega željezničkog projekta Dugo Selo – Križevci te rezimirali što je sve napravljeno u pet mjeseci koliko radovi traju. Razgovarali smo i s prvom prometnicom u povijesti zagrebačkog Glavnog kolodvora. Prosinac dakako nije mogao proći bez tradicionalnih vožnji Tin-expressa koje su ponovno razveselile najmlađe, a popratili smo i niz drugih događanja i zanimljivosti iz svijeta željeznice.

I na kraju uredništvo »Željezničara« želi vam da ovo blagdansko vrijeme provedete u veselju i miru uz iskrenu čestitku vama i vašim obiteljima: »Čestit Božić i sretna i uspješna 2017.!«

glavni urednik lista "Željezničar"
Ivan Kartelo

2016. UKRATKO

PIŠE: Uredništvo
FOTO: Arhiva HŽI-a

Bila je to dinamična godina koja je obilovala događanjima na željeznici, a posebno ćemo ju pamtili po intenziviranju aktivnosti na velikim projektima sufinanciranim iz fondova Europske unije.

SIJEČANJ

Početak godine snijeg je zabijelio velik dio Hrvatske. Iako je zbog vremena većina građevinskih radova morala »uzeti pauzu«, napredovala je sanacija tunela Zaluke.

VELJAČA

U redoviti promet pušten je prvi novi dizel-električni motorni vlak za regionalni prijevoz koji vozi na relaciji Zagreb GK – Zabok – Varaždin i obratno.

OŽUJAK

Hrvatski željeznički muzej navršio je 25 godina postojanja. U međuvremenu dobio je i novo radno vrijeme za posjetitelje te je sada željeznička baština još dostupnija zainteresiranim. Ožujak je dakako bio u znaku Uskrsa, a najmlađe je razveselio prigodni vlak Zeko-express.

TRAVANJ

Povijesni dan za željeznicu: 29. travnja potpisani su ugovori za radove i nadzor na rekonstrukciji postojećeg i izgradnji drugog kolosijeka na dionici pruge Dugo Selo – Križevci. Projekt je vrijedan 1,5 milijardi kuna i s 85 posto sredstava sufinanciran iz EU-ovih fondova.

SVIBANJ

U rad su pušteni željezničko-cestovni prijelazi »Vodnjan 1«, »Vodnjan 2«, »Jugovo Polje«, »Karlovac Feričanački«, »Niza« između kolodvora Našica i Koške te željezničko-cestovni prijelaz na ulazu u kolodvor Lipik. Vrijednost radova i ugrađene opreme iznosi oko 1,2 milijuna kuna po prijelazu.

LIPANJ

Početak mjeseca na čelo HŽ Infrastrukture u svojstvu člana Uprave došao je Ivan Kršić umjesto dotadašnje Uprave koju su činili Renata Suša, Željko Kopčić i Ivan Vuković. Iz svijeta željeznice stigla je velika vijest: otvoren je bazni tunel Gotthard, najveći prometni tunel na svijetu.

SRPANJ

Počeli su radovi na rekonstrukciji postojećeg i izgradnji drugog kolosijeka dionice Dugo Selo – Križevci. Također, intenziviraju se radovi na izgradnji nove pruge između Gradeca i Sv. Ivana Žabnog vrijedni 203,4 milijuna kuna započeti u prosincu prošle godine.

KOLOVOZ

Nakon što su završila arheološka istraživanja i dijelovi rimskog foruma pronađeni na području kolodvora odgovarajuće izmješteni, nastavljeni su radovi na rekonstrukciji kolodvora Siska.

RUJAN

Na zadovoljstvo putnika HŽ Putnički prijevoz uvodi kupovinu karata putem internetskih stranica i besplatne aplikacije za pametne telefone. U većim kolodvorima postavljaju se kartomati. Proslavom u Puli obilježena je 140. godišnjica istarskih pruga. Također, navršilo se 130 godina Zagorskog cuga.

LISTOPAD

Potpisom sporazuma između HŽ Infrastrukture i Europske komisije i službeno su odobrena EU-ova sredstva za dosad najveći projekt HŽ Infrastrukture sufinanciran iz fondova EU-a, modernizaciju dionice Križevci – Koprivnica – državna granica s Mađarskom, ukupne vrijednosti 297,1 milijun eura.

STUDENI

Potpisan je novi kolektivni ugovor HŽ Infrastrukture na razdoblje od tri godine s produženom primjenom od šest mjeseci. Cilj promjena koje su dogovorene, uz ostale mjere na kojima se radi, jest stabilno poslovanje tvrtke u budućem razdoblju.

PROSINAC

HŽ Infrastruktura potpisala je ugovor za izradu projektne dokumentacije za izgradnju drugog kolosijeka, modernizaciju i obnovu dionice pruge Škrljevo – Rijeka – Jurdani. Projektiranje se sufinancira s 85 posto EU-ovih sredstava.

POČINJE PROJEKTIRANJE DRUGOG

Sufinancira Europska unija
Instrument za povezivanje Europe

KOLOSIJEKA DIONICE ŠKRLJEVO – RIJEKA – JURDANI

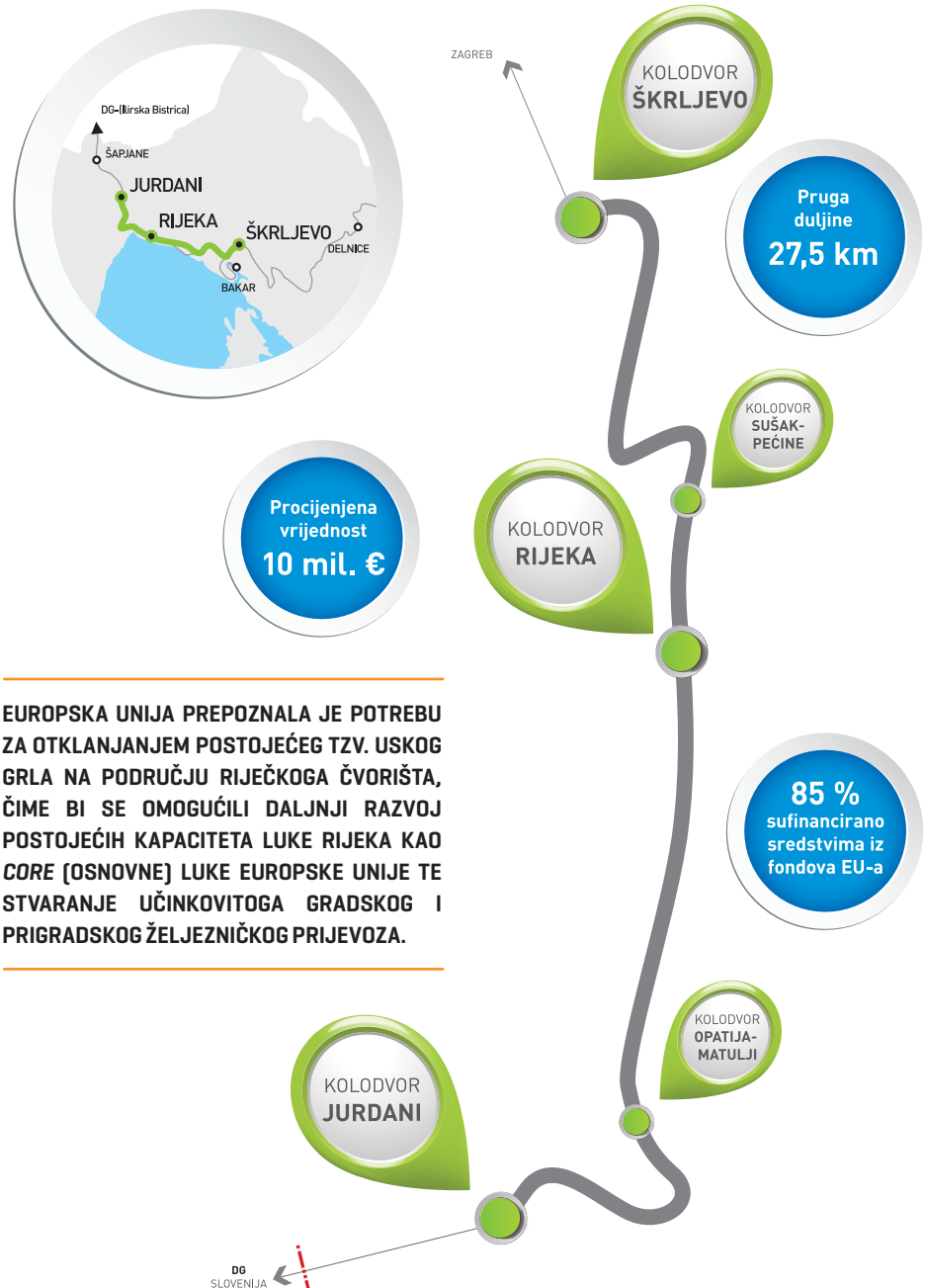
PIŠE: Martina Elizabeta Lovrić
ILUSTRACIJA: Oskar Pigac

HŽ Infrastruktura je sa zajednicom ponuditelja koju čine hrvatske tvrtke IGH d.d. i Granova d.o.o. potpisala ugovor za izradu projektne dokumentacije za izgradnju drugog kolosijeka, modernizaciju i obnovu dionice pruge Škrljevo – Rijeka – Jurdani duljine 27,5 km.

Ugovor je vrijedan 33 milijuna i 777 tisuća kuna, a zaključen je nakon što je proveden međunarodni natječaj. Završetak projektiranja planiran je krajem 2019. To je još jedan europski projekt HŽ Infrastrukture jer je za njega osigurano 85-postotno (8,5 milijuna eura) sufinanciranje iz Instrumenta za povezivanje Europe (*Connecting Europe Facility* – CEF).

Europska unija prepoznala je potrebu za otklanjanjem postojećeg tzv. uskog grla na području riječkoga čvorišta, čime bi se omogućili daljnji razvoj postojećih kapaciteta Luke Rijeka kao *core* (osnovne) luke Europske unije te stvaranje učinkovitoga gradskog i prigradskog željezničkog prijevoza. Zato je 2015. iz Instrumenta za povezivanje Europe za projekt bespovratno dodijelila 8,5 milijuna eura, što je 85 posto prihvatljivih troškova projekta koji iznose 10 milijuna eura. Sporazum o dodjeli bespovratnih sredstava između Izvršne agencije za inovacije i mreže (INEA – *Innovation and Networks Executive Agency*, u ime Europske komisije) i HŽ Infrastrukture potpisan je 23. studenoga 2015. godine.

U sklopu projekta predviđena je izrada tehničke dokumentacije za izgradnju drugog kolosijeka uz modernizaciju postojećeg, što će obuhvatiti i pripremu tehničke dokumentacije za rekonstrukciju šest kolodvora, izgradnju 13 novih i rekonstrukciju četiriju postojećih stajališta, izgradnju odnosno rekonstrukciju 13 nadvožnjaka i 18 podvožnjaka, šest pothodnika i osam nathodnika, triju tunela

EUROPSKA UNIJA PREPOZNALA JE POTREBU ZA OTKLANJANJEM POSTOJEĆEG Tzv. USKOG GRILA NA PODRUČJU RIJEČKOGA ČVORIŠTA, ČIME BI SE OMOGUĆILI DALJNJI RAZVOJ POSTOJEĆIH KAPACITETA LUKE RIJEKA KAO CORE (OSNOVNE) LUKE EUROPSKE UNIJE TE STVARANJE UČINKOVITOGA GRADSKOG I PRIGRADSKOG ŽELJEZNIČKOG PRIJEVOZA.

i 27 propusta te pet željezničko-cestovnih prijelaza i 15 pješačkih prijelaza. Na tu prugu nadovezuju se sve priključne pruge čvorišta.

Također do kraja 2019. izradit će se studija izvodljivosti, analiza troškova i koristi,

studija utjecaja na okoliš, Idejni projekt i Glavni projekt, a rješavat će se i imovinsko-pravni odnosi. Ishođenjem svih potrebnih rješenja i dozvola stvorit će se podloga za apliciranje za sredstva iz europskih fondova za nastavak projekta, odnosno izvođenje radova.

U OBILASKU NAJVEĆEGA ŽELJEZNIČKOG GRADILIŠTA

PIŠE: Korporativne komunikacije HŽI-a
FOTO: Korporativne komunikacije HŽI-a

U HŽ Infrastrukturi 2016. pamtit ćemo kao jednu od najplodonosnijih godina do sada kada je riječ o modernizaciji naše željezničke mreže sufinanciranjem iz EU-ovih fondova.

Trenutačno su u fazi radova projekti čija je ukupna vrijednost milijardu i 700 milijuna kuna. Tom prigodom u srijedu 21. prosinca organiziran je obilazak trenutačno najvećeg i građevinski najstroženijeg gradilišta u Hrvatskoj, radova na rekonstrukciji postojećeg i izgradnji drugog kolosijeka pruge na dionici Dugo Selo – Križevci. Obilasku radova kod kolodvora Vrbovca prisustvovali su, uz Tihomira Lažetu, voditelja projekta Dugo Selo – Križevci; Hrvoja Milasa, voditelja projekta izgradnje pruge Gradec – Sv. Ivan Žabno, drugoga velikog gradilišta na željezničkoj infrastrukturi, te Sanju Vučić, šeficu Službe za fondove EU HŽ Infrastrukture, i mnogobrojni predstavnici medija koji su zabilježili napredak radova.

Voditelj projekta Dugo Selo – Križevci Tihomir Lažeta nije skrivao zadovoljstvo dosad izvedenim radovima:

„Radi se intenzivno na više lokacija i zasad sve ide po planu. Trenutačno se nalazimo na jednom od deset aktivnih gradilišta na budućoj pružnoj dionici. Na ovome gradilištu zabilježili smo najveći napredak i vidimo prve obrise nove dvokolosiječne pruge koja će se protezati cijelom dionicom. Izrada je nasipa pred završetkom, rade se temelji kontaktne mreže, postavljaju stupovi za kontaktnu mrežu i ugrađuju armirano-betonski piloti koji će poslužiti kao temelji zida za zaštitu od buke. Takvi radovi izvode se na još dvije dionice. Radi se intenzivno i na drugim lokacijama. Sljedeće godine očekujemo dodatno intenziviranje radova, pogotovo na dijelovima pruge u zoni u kojoj teče željeznički promet. Prema sadašnjoj

Tihomir Lažeta s novinarima

Hrvoja Milas s novinarima

dinamici izvođenja radova, nema razloga sumnjati u uspješan završetak ovog projekta početkom 2020. godine.

Nedaleko od toga gradilišta u punom su zamahu i radovi na projektu gradnje nove pruge između Gradeca i Sv. Ivana Žabnog, također s 85 posto sredstava sufinanciranih iz Europskog fonda za regionalni razvoj.

Voditelj projekta izgradnje pruge Gradec – Sv. Ivan Žabno Hrvoja Milas istaknuo je kako radovi napreduju prema planu:

„Na kraju ove godine realizirali smo radove u vrijednosti 71 milijun kuna. Trenutačno smo odradili 90 posto zemljanih radova. Počeli su radovi na svih sedam velikih objekata, od čega su četiri završena, a radi se i na 27 od 42 propusta. Od travnja iduće godine krećemo i sa složenijim i skupljim radovima te bi do rujna sljedeće godine trebali biti završeni svi grubi radovi, nakon čega bi počela ispitivanja. Do kraja 2017. očekujemo konačni završetak radova.

U PET MJESECI RADOVA SVE PO PLANU

PIŠE: Branimir Butković
FOTO: Branimir Butković

Svaki mjesec gradilišta u sklopu najvećeg projekta HŽ Infrastrukture sufinanciranog iz fondova EU-a Dugo Selo – Križevci dobivaju nove obrise pa smo i u prosincu obišli nekoliko lokacija između Vrbovca i Križevaca te rezimirali koliko se toga napravilo od početka radova 26. srpnja. Radi se intenzivno i napredovanje radova vidljivo je svima onima koji vlakom putuju na toj relaciji.

Iako je bilo prilično hladno, nije bilo padalina pa su takvi vremenski uvjeti, koji su obilježili veći dio prosinca, pogodovali izvođačima radova koji su se rasporedili po gradilištima na 22 kilometra dugačkoj dionici između Vrbovca i Križevaca. Radovi se izvode planiranom dinamikom, a konzorcij izvođača do kraja studenog realizirao je radove u vrijednosti 39,2 milijuna kuna. Manjim intenzitetom radit će se nakon Božića do Nove godine.

Trenutačno su aktivna gradilišta na pet nadvožnjaka, na podvožnjaku kod kolodvora u Križevcima, mostu Črncu te na tri devijacije pruge. Nasip novog dijela pruge, odnosno devijacija ispred kolodvora u Vrbovcu, dugačka je dva kilometra i već se sa solidne udaljenosti može vidjeti koliko su radovi napredovali. Stara pružna dionica od nove se pruge razdvaja ispod nadvožnjaka na obilaznici oko Vrbovca i nastavlja se do ulaza u kolodvor u kojemu će se produljiti kolosijeci, čime će se omogućiti ulazak vlakova u pravcu. Na novome pružnom nasipu grade se temelji, a dijelom su već ugrađeni stupovi kontaktne mreže. Na mjestu budućeg nadvožnjaka grade se nosivi stupovi. Za ugradnju zidova za zaštitu od buke na bočnim stranama nasipa ugrađuju se montažni betonski piloti. Malo dalje, u kolodvoru Vrbovcu izvode se radovi na izgradnji dvaju novih kolosijeka. U ovome trenutku radi se donji pružni ustroj budućih kolosijeka. Druga devijacija, također dugačka dva kilometra, nalazi se iza kolodvora

IAKO JE BILO PRILIČNO HLADNO, NIJE BILO PADALINA PA SU TAKVI VREMENSKI UVJETI, KOJI SU OBILJEŽILI VEĆI DIO PROSINCA, POGODOVALI IZVOĐAČIMA RADOVA KOJI SU SE RASPREDILI PO GRADILIŠTIMA NA 22 KILOMETRA DUGAČKOJ DIONICI IZMEĐU VRBOVCA I KRIŽEVACA.

Vrbovca, a treća dugačka 1,2 kilometra gradi se ispred kolodvora u Križevcima. Svakodnevno oko ponoći stižu dva teretna vlaka i iz njih se sljedeća dva sata istovaruje materijal potreban za nasipavanje druge i treće devijacije. Na izlazu iz kolodvora u Vrbovcu, pokraj

grobja, na gradilištu novog nadvožnjaka, na relativno malome prostoru angažiran je velik broj radnika. S obje strane pruge izdiže se nasip. Izgrađeni su betonski stupovi. Na stupove se postavljaju naglavnice i rade se pripreme za montiranje nosača.

NOVI ARMIRANOBETONSKI PROPUST

PIŠE: Željka Mirčić
FOTO: Marin Košutić

HŽ Infrastruktura završila je krajem godine investicijske radove na izgradnji novoga željezničkog armiranobetonskog propusta na području Nadzornog središta Slavonski Brod Regionalne jedinice Iсток, na izlazu iz kolodvora Novske, u smjeru Okučana. Vrijednost investicije iznosi 2,2 milijuna kuna, a završetkom radova ostvareni su uvjeti za povećanje vozne brzine vlakova na izlazu iz kolodvora Novske.

Zbog dotrajalosti konstrukcije dotadašnjeg propusta i frekventnosti međunarodnoga prometnog koridora željeznički propust na izlazu iz kolodvora Novske u smjeru Okučana u cijelosti je

zamijenjen novim armiranobetonskim okvirnim propustom. Radovi su započeli tijekom srpnja, završeni su prema planiranoj dinamici krajem prosinca, a izvodile su ih Pružne građevine.

Radovi na izgradnji novoga propusta izvodili su se ispod dvaju provizornih mostova duljine 21 metar te je na taj način bio omogućen normalan tijek željezničkog prometa do kraja radova. Izuzetak su bila dva vikenda, i to od 22. do 24. srpnja i od 16. do 18. prosinca kada je zbog ugradnje provizornih mostova i njihova vađenja isključen napon iz kontaktne mreže između Novske i Okučana, a putnički je prijevoz bio posebno reguliran te je tekao jednim

kolosijekom odnosno putnike su umjesto vlakova prevozili zamjenski autobusi.

Tijekom demontaže provizornih mostova od 16. do 18. prosinca na novi armiranobetonski propust ugrađene su zastorna prizma i kolosiječna pružna rešetka, a do kraja godine odrađeni su završni radovi: u betonske kanalice na novome propustu postavljani su izmješteni kabeli, uređen je okoliš radilišta te su izvedeni ostali manji zahvati.

Završetkom svih radova HŽ Infrastruktura ostvarila je uvjete za povećanje brzine vlakova na izlazu iz kolodvora Novske, odnosno ostvareni su uvjeti za uvođenje redovite vozne brzine vlakova preko novoga armiranobetonskog propusta.

RADOVI U SREDIŠTU RIJEKE ZAVRŠENI PREMA PLANU

PIŠE: : Željka Mirčić
FOTO: Robert Trošelj

Unatoč velikom broju kišnih dana koji su znatno utjecali na mogućnost izvođenja radova na sanaciji kolosijeka u samome središtu Rijeke, radovi su završeni krajem godine, prema prethodno definiranim rokovima, zahvaljujući tomu što su se izvodili i vikendima te što je na završnim radovima angažiran veći broj radnika.

Budući da Ulicom Ivana pl. Zajca u kojoj su se izvodili radovi inače teku željeznički teretni promet i gust cestovni promet, oni su tijekom radova bili preusmjereni na alternativne pravce. Izvođač radova bile su Pružne građevine, a vrijednost radova iznosila je oko dva milijuna kuna.

KARLOVAC – KOLODVOR S POVEĆANIM OPSEGOM RADA

PIŠE: Branimir Butković
FOTO: Branimir Butković

Zahvaljujući kvalitetnoj željezničkoj vezi između Zagreba i Karlovca odnosno Duge Rese, ta je dionica postala važan dio zagrebačkog prigradskog prijevoza. Opseg poslova zaposlenika HŽ Infrastrukture u kolodvoru Karlovcu povećao se i otkako je HŽ Cargo ranžiranje svojih vlakova sa zagrebačkoga Ranžirnog kolodvora premjestio u taj kolodvor.

Nakon dvojbi oko njegove lokacije željeznički kolodvor Karlovac izgrađen je 1903. godine. Zahvaljujući izgledu i duljini od 65 metara spada među najimpozantnije željezničke građevine na hrvatskim prugama. U kolodvorskoj zgradi tijekom 2008. HŽ Putnički prijevoz uredio je čekaonicu i putničku blagajnu.

U putničkome prijevozu Karlovac je rasporedni kolodvor, a od voznog reda 2012./2013. ranžirni je kolodvor u teretnom prijevozu za dionice Karlovac – Moravice,

Karlovac – Zagreb GK, Karlovac – Zagreb RK i Karlovac – Kamanje – Metlika DG. Šef kolodvora Karlovca Željko Baršić mjerodavan je i za kolodvore Mrzlo Polje i Dugu Resu te stajalište Karlovac Centar.

U kolodvoru Karlovcu, uz šefa kolodvora, zaposleno je dvanaest prometnika i šest skretničara.

Željeznička relacija od Zagreba do Duge Rese sastavni je dio zagrebačkoga prigradskog prijevoza, a ulazi Karlovca u putničkome prijevozu uvelike je doprinijela izgradnja i puštanje u promet stajališta Karlovac Centra u srpnju 2013. godine. Prema voznome redu, najbrži vlak dionicu od Karlovca do Zagreba prelazi za 34 minute, a putnički vlakovi voze pedesetak minuta.

Do prosinca ove godine u kolodvoru Karlovcu izdano je 67 808 prijevoznih karata i otpremljeno 283 612 putnika. U stajalištu Karlovac Centru u istom je razdoblju

ispostavljeno 20 897 prijevoznih karata i otpremljeno 97 969 putnika. U kolodvoru Dugoj Resi ispostavljeno je 25 446 prijevoznih karata i otpremljeno 64 465 putnika. S obzirom na to da je pruga između Zagreba i Karlovca remontirana, da su vozne brzine vlakova od 100 km/h te da su uvedeni novi vlakovi, željeznički prijevoz na toj relaciji itekako je konkurentan.

U skladu s Prometno-transportnom uputom u Karlovcu se potpuno prerađuje 29 vlakova HŽ Carga, a djelomično također njih 29. Nakon što je HŽ Cargo ukinuo manevarski rad u Moravicama, od prosinca 2012. na putu prema Rijeci u Karlovcu se teretni vlakovi reduciraju na masu od 1275 tona ili maksimalnu duljinu od 362 metra. U Karlovcu se i tzv. ličko bruto koje se šalje na pruge Oštarije – Knin i Ogulin – Knin reducira na maksimalnu masu od 1300 tona. Na taj je način preuzet i dio manevarskog posla koji se obavljao u Ogulinu.

PRVA PROMETNICA U ZAGREB GLAVNOM KOLODVORU

PIŠE: Željka Mirčić
FOTO: Željka Mirčić

Prvi put u svojoj povijesti dugoj 124 godine zagrebački Glavni kolodvor dobio je prometnicu. Jasenka Marić došla je u Zagreb Glavni kolodvor s radnog mjesta prometnice u Hrvatskom Leskovcu. Tu promjenu doživljava kao profesionalni i osobni izazov, sretna što radi »u kolodvoru bogate kulturne povijesti« i u velikome kolektivu s kolegama koji su je prihvatili kao ravnopravnu kolegicu.

Nakon prve šefice zagrebačkoga Glavnog kolodvora dočekali smo prvu prometnicu u tome kolodvoru. Od kuda ste došli, kako se snalazite u najvećem kolodvoru, kako su Vas dočekale kolege?

U Glavni kolodvor došla sam prije dva mjeseca iz Hrvatskog Leskovca, gdje sam kao prometnica radila 21 godinu. Poticaj djece, koja su danas srednjoškolci, i supruga bio mi je od presudne važnosti pri donošenju te velike odluke. Zahvalna sam kolegama koji su mi u ovim prvim mjesecima pomogli i još mi pomažu u uhodavanju i svladavanju svih zahtjeva koje za sobom nosi opseg posla prometnika. Kolege, od šefice preko pomoćnika kolodvora i kolega prometnika do kolega različitih struka, s kojima se radi u turnusu ili *na osmici*, prihvatili su me te mi pomažu u svladavanju određenih situacija s kojima se nisam mogla susresti dok sam radila u manjem kolodvoru, bez obzira na radni staž prometnice dug 21 godinu. Veliko im hvala na tome jer radno mjesto unutarnjeg prometnika zahtijeva izvrsno poznavanje cijelog sustava. Prvi mjesec ovdje bio mi je dosta težak: propisi su isti, ali radni je proces potpuno različit od dosadašnjeg. Svjesna sam da neke stvari nisam prošla i trebat će mi još neko vrijeme. Možda sam kolegama ponekad i dosadna kada ih molim da mi pojasne neke situacije, ali molim ih da se još malo strpe. Zato sam im neizmerno

Jasenska Marić

zahvalna. Odužit ću im se maksimalnim angažmanom, što se i zahtijeva od svih nas.

Kako ste došli na željeznicu? Kako je prošao rastanak s kolegama u Hrvatskom Leskovcu jer 21 godina ipak nije malo vremena?

U vrijeme kada sam odlučila upisati srednju željezničku školu, i to upravo smjer prometnika, nitko iz moje obitelji nije radio na željeznici, a s obzirom na to da sam imala osiguran upis i u druge srednje škole, roditelji nisu bili presretni mojom odlukom. Ni sama ne znam što me toliko privuklo tome zanimanju, ali znam da nisam pogriješila jer i danas jako volim posao prometnice i uživam u njemu. Posao sam dobila odmah nakon završetka škole, 1995. godine. Rastanak s kolegama u Hrvatskom Leskovcu bio je težak, kao da se rastajem s obitelji. Otišla sam s predivnim uspomnama. U kolodvoru sam stekla veliko radno iskustvo, često sam sama rješavala izvanredne situacije, obavljajući sve poslove koje sa sobom nosi rad u manjem kolodvoru noću,

primjerice tijekom snježnih zapuha i smrznutih skretnica. No, došlo je vrijeme novih izazova. Sazrela sam i kao osoba i kao prometnica vlakova te sam iskoristila priliku da prijedem raditi u Zagreb Glavni kolodvor prema kojemu gajim poštovanje kao prometnica, a divim se i povijesti te neoklasicističke palače.

Kako provodite slobodno vrijeme? Vidimo da dobro poznajete povijest kolodvora.

Povijest grada Zagreba moja je stara ljubav, a povijest Glavnog kolodvora, u početku Državnog kolodvora, znam jako dobro. Kolodvorsku zgradu gradio je isti arhitekt koji je gradio i riječki kolodvor, Ferenc Pfaff, a posebno su zanimljivi dekorativni elementi i alegorijski kipovi na ulazu u zgradu. Kad god mi dođe rodbina ili prijatelji iz drugih krajeva Hrvatske, odvedem ih na Gornji grad jer tamo znam sve znamenitosti i zanimljivosti. Pored ljubavi koju osjećam prema povijesti grada, od kada znam za sebe trčim i bavim se sportskim treningom. I naravno, tu je moja obitelj. Međusobna smo si podrška i u poslu i u privatnome životu.

HŽ INFRASTRUKTURA NA MJESECU KARIJERA

PIŠE: Ružica Stanić
FOTO: Ružica Stanić

HŽ Infrastruktura sudjelovala je 15. prosinca na prvom Career Speed Datingu održanom u sklopu Mjeseca karijera na Fakultetu elektrotehnike i računarstva. Inovativni spoj razgovora za posao i *brzog spoja* omogućio je studentima da se predstave potencijalnim poslodavcima, a poslodavcima je to bila prilika da otkriju motivirane i proaktivne studente koji bi mogli postati njihovi zaposlenici i kolege.

HŽ Infrastruktura bila je jedan od 30 potencijalnih poslodavaca iz područja IT-a, medijske, telekomunikacijske, automobilske industrije i drugih industrija koje je okupilo to događanje u organizaciji Centra karijera FER-a i udruge eStudent. Prijavilo se gotovo dvjesto studenata, najviše njih s FER-a, ali i s Prirodoslovno-matematičkog fakulteta, Fakulteta strojarstva i brodogradnje, Tehničkog veleučilišta u Zagrebu i drugih visokoškolskih ustanova, sa svih godina studija.

Događanje je imalo strogo određen oblik. Naime, jedan razgovor studenta s potencijalnim poslodavcem trajao je točno osam minuta. U tom vremenu studenti su imali priliku predstaviti se poslodavcu, saznati kakve su im mogućnosti zaposlenja i prakse, ali i kakav dojam ostavljaju na poslodavce. Na kraju razgovora poslodavci su ispunjavali evaluacijski listić o studentu i studentu o poslodavcu. Nakon kratke pauze započinjao je razgovor s novim poslodavcem, sve dok se nisu obišle sve tvrtke u jednoj skupini.

Iz HŽ Infrastrukture studente su intervjuirali Marinko Tuškanec iz Upravljanja ljudskim potencijalima i Saša Drageljević iz Upravljanja željezničkim infrastrukturnim podsustavima. Zanimali su ih u prvom redu studenti energetike i

Intervjuiranje studenata na Career Speed Datingu

automatike jer su to smjerovi FER-a koji imaju najveću primjenu u HŽ Infrastrukturi. Ispitali su studente o njihovim područjima interesa na studiju, kratkoročnim ciljevima nakon završetka studija, stečenim znanjima i vještinama koje bi mogli primijeniti u HŽ Infrastrukturi i o drugome. Prema njihovim riječima, polovina studenata već sada ima impresivne životopise, sudjeluju u raznim projektima i radu udruga, govore strane jezike i imaju puno potencijala.

Neki su nas studenti pitali o mogućnosti odrađivanja ljetne prakse u HŽ Infrastrukturi. Drago nam je što možemo reći da je HŽ Infrastruktura s FER-om sklopila ugovor o primanju studenata na ljetnu praksu od 2017. Za početak bismo primali desetak studenata, rekao je Tuškanec.

Studenti su se ugodno iznenadili time da su neke državne tvrtke (uz HŽ Infrastruk-

туру bila je tu samo još Fina) odlučile sudjelovati u *speed datingu*.

Došao sam jer sam htio upoznati tvrtke, predstaviti im se, saznati kakve timove imaju, kako dobivaju projekte i slično, kazao nam je jedan student pete godine elektrotehnike.

Nisam ništa očekivala i sve me se jako dojmilo. Vidjela sam neke svoje dobre i loše strane, kakva je ponuda na tržištu rada, kakvi su poslodavci i što me zanima, tako da se sada mogu malo bolje usmjeriti, rekla je jedna ferovka s četvrte godine radiokomunikacija.

S obzirom na velik interes koji je polučio prvi Career Speed Dating, sigurni smo da neće biti i posljednji te da će se studenti i poslodavci nastaviti povezivati na takvim i sličnim događanjima, što će pomoći studentima u njihovim prvim poslovnim koracima.

HŽI-ove AKCIJE POSTAJU DIO KURIKULUMA OŠ-a TRNSKO

PIŠE: Zdenka Dokaza
FOTO: Sanja Paić

Od 17. do 30. studenoga 2016. edukativno-preventivne akcije »Vlak je uvijek brži« i »Stvaraj, ne uništavaj« održane su u četiri osnovne škole. Na poziv škola akcije su održane u Osnovnoj školi Trnsko u Zagrebu i u Osnovnoj školi Ksavera Šandora Gjalskog u Zaboku. Radionice u sklopu naših akcija održane su i u Osnovnoj školi Laslovo te Osnovnoj školi Ivane Brlić Mažuranić u Strizivojnoj.

Tim četirima ciklusima radionica bilo je obuhvaćeno 422 djece, među kojima je bilo 226 učenika trećih razreda i 196 učenika sedmih razreda. Sve četiri škole smještene su blizu pruge i pohađaju je djeca koja žive u blizini pruge pa su oprez i posebna pravila ponašanja tijekom igre ili kretanja u prometu činjenica na koju se djecu upozorava od najranijih dana. Ipak, i učenici trećih razreda, kao i oni malo veći – učenici sedmih razreda,

pokazali su veliko zanimanje za radionice. Sudeći po zanimanju za temu i reakcijama u interaktivnoj komunikaciji, djeca su vrlo svjesna opasnosti koje prijete prilikom igranja i kretanja uz prugu, kao i zbog nepoštivanja pravilnog ponašanja na željezničko-cestovnim prijelazima, nošenja slušalica i drugog.

U sklopu akcije »Stvaraj, ne uništavaj«, u kojoj su sudjelovali učenici sedmih razreda, predavanja su započela kratkim osvrtom na nužnost pravilnog ponašanja u željezničkome prometu, a pojašnjene su opasnosti najkritičnijih ponašanja uz prugu. Učenici su upoznati i s pojmom javne imovine, čemu ona služi, što podrazumijeva i iz kojih se izvora financira. Na radionicama dobili smo niz sjajnih odgovora na koji način spriječiti vandalizam i devastacije javnih prostora, a jedna od važnijih poruka jest poziv da se

upravo takve radionice organiziraju što češće. U OŠ-u Trnsko zamolili su da ih u plan uvrstimo i iduće školske godine, a oni će naše akcije upisati u školski kurikulum svoje škole.

U sklopu projekta »Implementacija mjera za povećanje sigurnosti najranjivijih sudionika u prometu na željezničko-cestovnim prijelazima« održane su akcije na željezničko-cestovnim prijelazima u Strizivojnoj i Osijeku. Projekt se provodi u sklopu Nacionalnog programa sigurnosti cestovnog prometa Republike Hrvatske 2011. – 2020. godine Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske.

Fakultet prometnih znanosti Sveučilišta u Zagrebu nositelj je tog projekta, a HŽ Infrastruktura s preventivno-edukativnom akcijom »Vlak je uvijek brži« partner na projektu.

NOVI VOZNI RED OD 11. PROSINCA 2016.

PIŠE: Ivana Čubelić
FOTO: Ratko Mavar

Uvoznome redu 2016/17. vozi 714 vlakova, od toga 53 u međunarodnom i 659 u unutarnjem prijevozu.

U međunarodnom prijevozu Hrvatska je povezana sa Slovenijom, Austrijom, Njemačkom, Švicarskom, Mađarskom i Srbijom.

Izravni međunarodni vlakovi IC 200 i 205 koji su svakodnevno vozili na relaciji Budimpešta – Zagreb – Budimpešta sada voze svakodnevno na relaciji Budimpešta – Zagreb – Rijeka – Budimpešta.

Međunarodni vlakovi 396/397 na relaciji Zagreb – Sarajevo – Zagreb više ne prometuju. Međunarodni vlakovi 410/411 na relaciji Beograd – Ljubljana – Beograd vozit će tijekom božićnih i novogodišnjih blagdana te ljetne sezone, a u sastav vlakova 480/481 svakodnevno će biti uvršteni izravni vagoni na relaciji Rijeka – Ljubljana – München – Rijeka.

Tijekom ljetne sezone u sastavu vlakova 480/481 svakodnevno će voziti izravni vagoni na relaciji Rijeka – Ljubljana – Budimpešta – Rijeka, a vlakovi

1204/1205 na relaciji Budimpešta – Split – Budimpešta koji su vozili tri puta tjedno vozit će svakodnevno.

U pograničnom prijevozu na relaciji Buzet – Divača – Buzet uveden je još jedan par vlakova, kojima putnici svakodnevno mogu ostvariti veze prema Puli i Ljubljani. U daljinskom i lokalnom prijevozu nije došlo do većih izmjena.

Novi vozni red na snagu je stupio 11. prosinca 2016. i vrijedi do 9. prosinca 2017., a možete ga preuzeti na www.hzpp.hr.

DJECA UŽIVAJU I BEZ SNIJEGA

PIŠE: Branimir Butković
FOTO: Branimir Butković i Berislav Žilić

Mašta i puno entuzijazma zaposlenika riječke jedinice HŽ Putničkog prijevoza te domaćina u Delnicama rezultirali su velikim interesom za vožnje Tin-expressom. Brojni Riječani koji su se odlučili za izlet u Gorski kotar imali su priliku puno toga vidjeti i doživjeti.

Osim maloga snježnog brijega na nogometnome igralištu, ove godine u Gorskom kotaru nije bilo snijega. No, to očito nije zasmetalo mnogobrojnim Riječanima da 17. prosinca djeci priušte atraktivno putovanje Tin-expressom do Delnica, točnije do Sela Bake Mraz. Vlak sa šest vagona i oko 400 putnika u Delnicama su uz gradonačelnika Ivicu Kneževića dočekale vile i vilenjaci. Nakon što su se polako iskricali, putnici su se dugačkim stubama iz željezničkog kolodvora spustili prema gradu gdje je za njih bio organiziran raznovrstan program.

Ove godine vlak je iz Rijeke vozio četiri subote uzastopce, a uz to je radnim danom bilo organizirano još sedam vožnji za organizirane skupine. Neke su vožnje bile organizirane iz Matulja. Bilo je interesa za organizaciju još vožnji radnim danima, ali s obzirom na to da su kao vile i vilenjaci domaćina bili angažirani isključivo volonteri, to, nažalost, zbog njihovih školskih obveza nije moglo biti izvedeno.

Organizatori programa, Gradsko poglavstvo i Turistička zajednica grada Delnica, uložili su puno mašte i truda kako bi gostima ponudili što više sadržaja. Uz svima zanimljiv gradski park u kojemu obitavaju srne i klizalište, posebna atrakcija bilo je Selo Bake Mraz izgrađeno od breze. Prošle je godine taj projekt prepoznala i Turistička zajednica Primorsko-goranske županije koja ga je proglasila najboljim turističkim projektom izvan turističke sezone, a

Delničanima je dodijelila i 20 000 kuna za daljnja ulaganja, što se moglo vidjeti i ove godine. Cijelo selo, srne, ograda i različiti ukrasi izgrađeni su od drveta breze, a Poveljom o ravnopravnosti spolova potpisanom prije nekoliko godina Delnice su prve na svijetu uz Djeda Mraza dobile i Baku Mraz. Vožnja kočijom, jahanje ponija, igraonica te kazališna predstava točno u podne bili su dio sadržaja ponuđenih najmlađima. Brojni sponzori koji su se na različite načine priključili i obogatili sadržaj riječkog Tin-expressa pripomogli su tome da osim poklona uključenih u cijenu vožnje, djeca na povratnoj vožnji

dobiju dodatne darove: praline, čokoladice i balone. O tome da cijelim putem bude veselo uz Djeda Mraza brinulo se i nekoliko vilenjaka.

Potaknuti odličnim plasmanom NK-a Rijeka u prvenstvu Hrvatske, u riječkoj su jedinici HŽ Putničkog prijevoza 3. prosinca organizirali navijački vlak koji je vozio u Zagreb, na derbi s Dinamom. Zanimanje je bilo veliko pa je u petnaest vagona na put krenulo 960 članova Armade. Zadovoljstvo putnika bilo bi potpuno da Rijeka u posljednjim trenucima utakmice nije primila gol i »izvukla« neriješen rezultat.

TIN-EXPRESS

PONOVNO ODUŠEVIO DJECU

PIŠE: Ivana Čubelić
FOTO: Arhiva HŽPP-a

HŽ Putnički prijevoz već 19 godina organizira vožnje božićnog vlaka Tin-express. Uz tri humanitarne vožnje namijenjene djeci iz domova za nezbrinutu djecu i s teškoćama u razvoju, božićni vlakovi vozili su u Zagrebu, Splitu, Rijeci, Varaždinu, Koprivnici, Karlovcu, Osijeku, Slavonskom Brodu i Vinkovcima.

U Zagrebu je humanitarna vožnja bila održana 3. prosinca na relaciji Zagreb Glavni kolodvor – Savski Marof – Zagreb Glavni kolodvor. Vožnja je bila darovana djeci iz domova za nezbrinutu djecu i s teškoćama u razvoju iz Dječjeg sela Lekenik, Centra za odgoj i obrazovanje »Slava Raškaj« iz Zagreba, Udruge za terapijsko jahanje »Don Kihot« iz Zagreba, Udruge »Leri« iz Sesveta, Centra za autizam iz Zagreba, Udruge osoba s invaliditetom »Suncokret« iz Velike Gorice i zagrebačkih dječjih vrtića »Potočnica« i »Duga«. U okićenom vlaku obiljepljenom božićnim naljepnicama bilo je oko 200 djece s roditeljima i voditeljima, a uz prigodni program djecu su dočekali sveti Nikola, Djed Božićnjak i vile s darovima. Darove za djecu osigurali su McDonalds, Atlantic Grupa i HŽ Putnički prijevoz.

U Splitu je humanitarna vožnja bila organizirana na blagdan Sv. Nikole 6. prosinca na relaciji Split – Labin Dalmatinski – Split. U suradnji s Turističkom zajednicom grada Splita HŽ Putnički prijevoz vožnju je darovao djeci s teškoćama u razvoju i šticećima splitskih udruga »Sindrom Down 21«, »Zvono« i »Lastavica«. U vlaku se vozilo stotinjak šticećnika s odgajateljima, voditeljima i roditeljima, koje su dočekali sv. Nikola i glazbeni duo s gitarom i harmonikom, koji je oduševljene putnike zabavljao blagdanskim pjesmama. Uz dječji osmijeh i pjesme, sv. Nikola putnicima je podijelio darove koje su osigurali Konzum i HŽ Putnički prijevoz.

Grad Varaždin djeci je povodom blagdana Svetog Nikole i Dana grada Varaždina 4. prosinca poklonio vožnju dječjim božićnim vlakom Tin-express na relaciji Varaždin – Ivanec – Varaždin. U vlaku punom dječjih osmijeha vozilo se oko 280 putnika, među kojima su bili djeca, roditelji i voditelji Društva

distrofičara, invalida cerebralne i dječje paralize i ostalih tjelesnih invalida grada Varaždina, Udruge gluhih i nagluhih, Zajednice Cenacolo – Udruge sv. Lovro, Utočišta »Sv. Nikola«, Udruge »Zipka«, Bedema ljubavi, Udruge slijepih i slabovidnih, Doma za žrtve obiteljskog nasilja, Udruge gluhoslijepih, Udruge

savjetovaništa »Uz tebe sam«, Društva za zaštitu od dijabetesa i Udruga roditelja i udovica Domovinskog rata – za unučad. Djeca su u veselom i prigodno okićenom vlaku bila oduševljena. Tijekom putovanja družila su se s Djedom Božićnjakom i njegovim pomagačima, pjevala dječje božićne pjesme i plesala, a mnoga su odmah otvorila darove. Nekima od njih bila je to prva vožnja vlakom.

Uz humanitarne vožnje, HŽ Putnički prijevoz i ove je godine radnim danima za dječje vrtiće i osnovne škole organizirao 55 vožnji Tin-expressa. Do 25. prosinca za građanstvo bile su organizirane 22 vožnje na zagrebačkome području, četiri vožnje na splitskome, četiri na riječkome, dvije na varaždinskome i koprivničkome, jedna na karlovačkome te pet vožnji na vinkovačkome, osječkome i slavonskobrodskome području. Na zagrebačkome Glavnom kolodvoru djeca su se na peronu mogla fotografirati s maketom snjegovića Snješkoma, kao i iza kartonske makete božićnog vlaka, a zbog velikog interesa u nedjelju 18. prosinca bile su organizirane čak četiri vožnje Tin-expressa. Vožnje su trajale oko sat vremena, a djeca su dobila i prigodan dar. Vožnje na riječkome području trajale su dulje jer je vlak vozio do Delnica, u kojima su djeca i roditelji mogli posjetiti Park jelena, ledenu dvoranu i adventski sajam.

Veliko zanimanje građana pobudili su i vlakovi koji voze na Božićnu priču na imanju Salaj. Do sada je bilo organizirano 14 vožnji, a vlakovi će voziti do 14. siječnja. Obiteljsko imanje Salaj u Grabovnici pokraj Čazme ove je godine okićeno dvama milijunima lampica, a uz likove iz bajki na imanju posjetitelji mogu popiti tople napitke i zagrijati se u velikome šatoru. Za djecu je pripremljen prigodan program uz druženje s Djedom Božićnjakom.

KAKO RADI RADARSKO KOLOSJEČNO KOČENJE

PIŠE: Željka Mirčić
FOTO: Željka Mirčić

Posjetili smo Ranžirni kolodvor i brigadira za signalno-sigurnosne uređaje Elektrotehničkoga sektora Regionalne jedinice Centar Damira Vranaričića, zaposlenog u Ranžirnom kolodvoru od 1984. Zatekli smo ga na postavnici, na redovitom održavanju komandnoga pulta 2.

Upravljanje ranžiranjem vagona u Ranžirnom kolodvoru podijeljeno je na četiri komandna pulta na dvjema post-avnicama. Kako rade signalno-sigurnosni uređaji komandnoga pulta 2, za čije ste održavanje zaduženi?

Zadužen sam za održavanje elektroničkih uređaja komandnoga pulta 2 s kojega se upravlja spuštanjem i ranžiranjem vagona putem dviju *grbina*, zatim čitača podataka s perforiranih traka, skretničkih postavnih sprava, izolacije i radara te relejnih grupa, dakle signalno-sigurnosnih uređaja neophodnih za sigurno i neometano ranžiranje vagona niz *grbine*. Glavni zadatak procesa ranžiranja jest to da se u što kraćemu vremenu rastave i ranžiraju vagoni. Cijeli je proces timski rad: rad transportnoga komercijalista koji dostavi kolosiječni raspored vagona, telegrafista koji raspored upisuje na perforiranu traku koja pomoću čitača na komandnome pultu 2 kojim upravlja prometnik označava skupine kolosijeka na kojima se trebaju ranžirati predviđeni vagoni. U Ranžirnome kolodvoru radimo na elektroničkim uređajima tipa Saxby. Osposobljen sam ne samo za održavanje tih uređaja, već i za njihov popravak u slučaju izvanrednih situacija i kvarova. U tome mi pomažu, osim velikoga radnog iskustva, testni pult, manja količina rezervnih dijelova, instrumenti i dokumentacija koju je dostavio bivši proizvođač uređaja.

Kako funkcionira radarsko kočenje pri ranžiranju vagona i čemu ono služi?

Damir Vranaričić

Kojim se instrumentima i na koji način ispituje ispravnost takvih uređaja?

Radari rade na principu Dopplerova efekta, isto kao i policijski radari: šalju signal na vagon od kojega se signal odbija. Pri ranžiranju vagona namijenjeni su kočenju vagona, tzv. trkača, niz *grbine*. Prometnik određuje brzinu kojom će se spustiti iz kočnice, a ona treba iznositi od tri do šest metara u sekundi. Radari brzinu preračunavaju u napon te tek kad su izjednačeni, odnosno *poklopljeni* brzina vagona i napon, prometnik može sigurno pustiti vagon, pri čemu ga prepušta na upravljanje komandnom stolu 3. Za održavanje uređaja koristim instrumente kao što su osciloskop, kojim utvrđujem impulse između elektronskih kartica, razne mjerne instrumente, frekvencijometre, signalne generatore i drugo.

Pretpostavljamo da ste tijekom dugog radnog staža imali izvanrednih situacija. Kako ste ih rješavali?

Dogode se izvanredne situacije, a u slučaju problema s elektronikom

primjenjuje se ručno upravljanje. Važno je istaknuti da je u svim situacijama sigurnost prometa najvažnija. Jednako tako važno je ručno upravljanje, odnosno ručno ranžiranje i kočenje vagona uvijek je *iznad* elektronike te kada dođe do kvarova i izvanrednih situacija, primjenjuje se ručno upravljanje. Inače, kolega tehničar i ja koji održavamo sustav signalno-sigurnosnih uređaja spuštalice radimo *na osmici*, a u slučaju težih izvanrednih situacija kada se u redovitom dežurstvu ne može otkloniti kvar, dolazim na posao na poziv.

Otkuda Vaša sklonost prema elektronicima?

To je više od sklonosti, mogu reći da zaista volim i struku i posao. Poseban mi je interes i zadovoljstvo kad mogu zahvaljujući radnom iskustvu i snalažljivosti riješiti problem na uređajima te uspostaviti siguran i normalan tijek prometa u segmentu koji pokrивam. Još u djetinjstvu ljubav prema elektronicima usadio mi je otac, koji je radio u Radio industriji Zagreb.

LOKALNI MASTERPLANOVI ZA DODATNI RAZVOJ ŽELJEZNICE

PIŠE: Ante Klečina
FOTO: Ante Klečina

Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture potpisalo je krajem prošle godine i početkom ove godine ugovore o izradi masterplanova za razvoj prometa s deset hrvatskih regija. Za ukupno 85 posto troškova njihove izrade koriste se bespovratna sredstva Europske unije. Jedan od mladih stručnjaka koji vodi izradu triju takvih masterplanova jest Ivan Šimunec.

Predstavite se ukratko čitateljima »Željezničara«.

Ja sam Ivan Šimunec iz Zagreba, imam 30 godina, završio sam Fakultet prometnih znanosti u Zagrebu, smjer Željeznica. Nakon fakulteta počeo sam volontirati u Savezu za željeznicu. Moj me daljnji profesionalni put uveo u zanimljive poslove koji su usko vezani uz prometno planiranje te danas radim kao voditelj Odjela za prometno planiranje pri tvrtki Mobilita Evolva d.o.o. iz Zagreba.

U kojim ste konkretnim projektima partner odnosno voditelj konzorcija?

Partneri smo u Masterplanu prometnog razvoja Osječko-baranjske županije, a voditelji smo Projekta razvoja integriranog prijevoza putnika regije sjeverne Hrvatske (Varaždin, Čakovec i Koprivnica) i Studije prometnog razvoja Karlovačke županije.

U čemu je važnost prometnih masterplanova?

To su temeljni strateški dokumenti na lokalnoj razini za povlačenje sredstava za prometne projekte iz EU-ovih fondova. Također, time lokalne samouprave dobivaju jasan pregled strateškog razvoja prometnog sektora. Ovdje se ponajprije govori o razvoju prometa na održiv način.

Ivan Šimunec

Koja je uloga masterplanova u razvoju željezničke infrastrukture?

Uloga je velika, i to zato jer se kroz te studije detaljno razrađuje koncept javnog prijevoza, a željeznica bi trebala biti njegovom okosnicom, osobito kada govorimo o integriranome putničkom prijevozu. U studijama se prvi put u Hrvatskoj razrađuju standardi opremljenosti kolodvora i stajališta s aspekta putničkog prijevoza, i to se ne samo s aspekta željezničkog prijevoza, već i s aspekta intermodalnosti odnosno gradnje pojedinih željezničko-autobusnih terminala. Razrađuju se i smjernice kako kolodvore i stajališta što bolje povezati pješačkim i biciklističkim stazama što bi omogućilo kvalitetan pristup putnicima.

Kolika je važnost masterplanova za razvoj željezničke prijevozne usluge?

U putničkom prijevozu ponajprije se razrađuje integrirani putnički prijevoz po regijama, koji je prema nacionalnoj prometnoj strategiji određen za razvoj na čitavome teritoriju Hrvatske. Ponajprije se misli na integraciju željezničkog i autobusnog prijevoza, ali i na intermodalnost pri povezivanju biciklističkog i željezničkog prijevoza, uvođenje sustava javnih bicikala, sustava javnih automobila, sustava *park and ride* i sl. Predlažu se i harmoniziranje voznih redova kako bi putnici presjedali u optimalnome vremenu, izrada taktnih voznih redova te standardi ponude kojima će se u gotovo svim regijama omogućiti učestala povezanost svakog dana u tjednu.

DRUŠTVENO ODGOVORNE AKTIVNOSTI ZA ODRŽIVO POSLOVANJE

PIŠE: Ružica Stanić
FOTO: Darko Komorski

U organizaciji Hrvatskog poslovnog savjeta za održivi razvoj, čiji je član i HŽ Infrastruktura, u Zagrebu je 1. prosinca održana 8. konferencija o društveno odgovornom poslovanju. I ove su godine na Konferenciji predstavljene novosti i ključni trendovi u području društveno odgovornog poslovanja.

Kao što objašnjavaju u Hrvatskom poslovnom savjetu za održivi razvoj, društveno odgovorno poslovanje koncept je koji se odnosi na djelovanje poduzeća koje nadilazi obveze strogo definirane zakonskom regulativom i temelji se na dobrovoljnoj inicijativi organizacije koja u takvom djelovanju vidi svoj dugoročni poslovni interes. Ono nije neobavezan dodatak poslovanju, već način upravljanja poduzećem.

Glavne teme izlaganja, rasprava i prijavljenih stručnih radova na ovogodišnjoj Konferenciji bile su ljudska prava u poslovnom sektoru i nefinancijsko izvještavanje. Naime, krajem 2014. donesen je prvi zakonodavni akt Europske unije koji nalaže obvezno godišnje izvještavanje o društvenoj odgovornosti i održivosti poslovanja (Direktiva 2014/95/EU). Obveznici primjene Direktive subjekti su od javnog interesa s više od 500 zaposlenih, s time da svaka država članica EU-a ima pravo odlučiti o eventualnom proširenju kruga obveznika nefinancijskog izvještavanja. Stoga je bilo mnogo riječi o prenošenju Direktive u hrvatsko zakonodavstvo, što se očekuje do kraja ove godine u sklopu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o računovodstvu.

Održana su i tri manja panela na kojima su predstavljeni recenzirani stručni radovi objedinjeni u zborniku Konferencije. Radovi obrađuju teme iz područja odgovornih odnosa sa zajednicom i strateškog obrazovanja za održivi razvoj,

Sudionici panela o nefinancijskom izvještavanju

teorije društveno odgovornog poslovanja i strateškog upravljanja te doprinosa kružnom gospodarstvu (zaštita okoliša, očuvanje resursa i energije, zaštita i sigurnost na radu, sustavi upravljanja).

U jednome od predstavljenih stručnih radova analizirana su trgovačka društva

u vlasništvu RH. Autori su ustvrdili da je HŽ Infrastruktura jedno od društava kod kojih je utvrđena primjena društveno odgovornih aktivnosti u bitno većoj mjeri nego što je prosjek društava iz uzorka istraživanja te time i spremnija za provedbu Direktive od društava kod kojih su ustanovili niži stupanj razvijenosti društveno odgovornog poslovanja.

HRVATSKI MODELARI U KÖLNU I DELNICAMA

PIŠE: Branimir Butković
FOTO: Dragutin Staničić

Hrvatski modelari iz Udruge »Mali vlakovi« tijekom studenoga i prosinca uspješno su se predstavili na dvije vrlo dobro posjećene izložbe u Kölnu i Delnicama.

Internationale Modellbahn-Ausstellung u Kölnu okuplja najvažnije proizvođače, modelare i maketare Europe. Manifestacija se održava svake dvije godine, a ove su godine, od 17. do 20. studenoga, vrlo zapažen nastup imali hrvatski izlagači. Na sajmu je svoje modele pokazalo 209 izlagača, a izložbu je obišlo više od 15 000 posjetitelja od sedam do 77 godina.

Nakon što su početkom lipnja dobili poziv, kao hrvatski predstavnici na dalek put na sjever Njemačke uputila se i ekipa iz Udruge »Mali vlakovi« u čijem su sastavu

bili Siniša Abramović, Robert Šlais i Dragutin Staničić.

Inspiriran motivima mostova švicarskih željeznica na dionicama Brig – Lotschberg – Bern i Mundbrücke – Lindenplatten Galeria, Siniša Abramović izložio je dva modula dimenzija 1400 x 550 mm. Uz to izložio je detalj s pruge Zagreb – Rijeka s ulaza u kolodvor Delnice dimenzija 1000 x 550 mm.

Falkensteinbrücke, jedan od najvećih mostova austrijske tauernske željeznice, bio je inspiracija Robertu Šlaisu za modul dimenzija 4500 x 490 mm. Dragutin Staničić, kao treći član ekipe, izložio je dio kolekcije modela vezanih uz razvoj željeznice u Hrvatskoj. Izložbeni postav naših modelara zauzimao je 30 m². Uz izlagače njezinu su konačnom izgledu doprinijeli i Roman Šlajs, Goran Princ te

Siniša Dujmović.

Izrađeni su pomoćni moduli kako bi svi elementi bili povezani u cjelinu, a kompozicije vlakova izlagača iz šesnaest europskih zemalja pokretane su iz velikoga »ranžirnog kolodvora«.

Nakon izložbe u Njemačkoj, na poziv turističke zajednice i Grada Delnica, cijeli je izložbeni postav dopremljen u Delnice, gdje je od 2. do 4. prosinca bio izložen kao sastavni dio manifestacije Delnička adventska bajka. Mnogobrojni mještani i učenici lokalne osnovne škole imali su se prilike upoznati s »dopunskim« aktivnostima njihova sugrađanina Siniše Abramovića. Najmlađima, koji se nikako nisu željeli rastati od *vlakica*, roditelji su obećali kako će ih na istome mjestu moći vidjeti i dogodne.

ZATVARANJE PRUGA U AUSTRIJI

PIŠE: Toma Bačić
FOTO: Toma Bačić

U austrijskoj saveznoj državi Koruškoj s promjenom voznog reda u noći s 10. na 11. prosinca zatvorene su dvije željezničke pruge. Obje pruge nalaze se uz samu južnu austrijsku granicu – blizu Slovenije i Italije.

Prva je zatvorena pruga koja vodi od gradića Weizelsdorfa, jugozapadno od Klagenfurta, do Rosenbacha, pograničnoga austrijskog kolodvora na granici Austrije i Slovenije. Ta je pruga dio rosentalske željezničke pruge koja vodi od Sankt Veit an der Glana do Rosenbacha. Druga je zatvorena pruga Hermagor – Kötschach-Mauthen, koja je zapadni dio Gailtalske željeznice.

Zatvoreni dio rosentalske željezničke pruge dug je 17,8 km i na njemu se nalazi osam stajališta i kolodvora. Omeđen je kolodvorima Weizelsdorfom na istočnome kraju i Rosenbachom na zapadnome. Prugom od Klagenfurta do Weizelsdorfa prometuje prigradski vlak (S-Bahn). Na zatvorenome odsjeku te pruge dulje vrijeme nema putničkog prijevoza i njime povremeno voze muzejski parni vlakovi prijevoznika NbiK (*Nostalgiebahnen in Kärnten*). Zanimljivo je to da neke parne lokomotive tog prijevoznika imaju sigurnosno-signalne uređaje koji im omogućuju vožnju svim prugama u Austriji. Pretpostavlja se da će se nakon zatvaranja pruge za redoviti promet intenzivirati muzejske vožnje parnim lokomotivama.

Na zapadnome kraju zatvorenog dijela Rosentalbahna nalazi se kolodvor Rosenbach, koji je kolodvor i na pruži koja povezuje Villach s tunelom Karavanke, Jesenicama i Ljubljanom. U kolodvoru Weizelsdorfu, danas posljednjem aktivnom na toj pruži, od željezničke pruge Rosentalbahn grana se pruga prema Ferlachu nazvana Ferlacherbahn. Ta vrlo kratka pruga, duga nešto manje od šest kilometara, od 1951. namijenjena je isključivo za muzejsku upotrebu. Ferlach, gradić na istočnome kraju te kratke pruge,

Siemensov dizel-motorni vlak 5022 029 u kolodvoru Kötschach-Mauthenu

poznato je središte oružarstva i proizvodnje skupocjenih pušaka. Obje pruge nalaze se na sjevernim obroncima Karavanki, uz rijeku Dravu. Dionica rosentalske željezničke pruge zatvorena je zbog neatraktivnosti za lokalni putnički i teretni prijevoz.

Nešto zapadnije od zatvorene dionice Rosentalbahna nalazi se Gailtalska željeznica, koja za razliku od rosentalske nikada nije bila glavna, već je kroz čitavu povijest bila lokalna pruga. Sagrađena je krajem 19. stoljeća, a za promet je otvorena 1894. od Arnoldsteina, u kojem se odvaja od Rudolfove željeznice, do Hermagora. Godine 1915., tijekom Prvog svjetskog rata, pruga je radi dopreme vojne opreme na front produljena od Hermagora do gradića Kötschach-Mauthena. Taj grad, smješten na samome zapadnom kraju doline rijeke Gail, poznat je po vrlo lijepoj kasnogotičkoj župnoj crkvi koja se naziva i katedralom doline Gail. Zatvoreni dio Gailtalbahna dug

je 31 km i na njemu se nalazi 11 kolodvora i stajališta. Pruga je položena dolinom rijeke Gail, uz sjeverne obronke Karnijskih alpa koje čine granicu Italije i Austrije. Iznad Hermagora, nove krajnje točke te pruge, nalazi se slavno skijalište Nassfeld koje je s kolodvorom i mjestom u dolini povezano sustavom žičara. Austrijske savezne željeznice (ÖBB) su dionicu Gailtalbahna od Hermagora do Kötschach-Mauthena odlučile zatvoriti zbog slabog potencijala putničkog i teretnog prijevoza kao i zbog činjenice da se u idućih nekoliko godina, uz uvjet da se zadrži postojeći opseg prometa, u prugu, točnije u obnovu propusta i mostova, moraju uložiti znatna sredstva. Istodobno ÖBB je najavio velika ulaganja u preostali otvoreni dio pruge od Arnoldsteina do Hermagora: pruga će se modernizirati, na nekim dijelovima će se promijeniti trasa i dionica će se elektrificirati. Time će pruga biti uključena u S-Bahnov prometni sustav grada Villacha.

NOVA TVORNICA VLAKOVA U ENGLESKOJ

PIŠE: Ružica Stanić
IZVOR: railwaygazette.com
FOTO: www.globalrailnews.com

Na svečanosti 9. prosinca predstavljen je prvi Hitachijev vlak Class 800 IEP izgrađen u Engleskoj. To je jedan od 122 električna i bimodalna daljinska vlaka naručena u sklopu projekta Intercity Express vrijednog 5,7 milijardi funti. Ugovor koji je Ministarstvo prometa sklopilo s konzorcijem koji čine Hitachi i John Laing uključuje i održavanje vlakova koji će zamijeniti vlakove InterCity 125. Novi vlakovi imat će više sjedala, bit će brži i ekološki prihvatljiviji.

Tvornica u Newton Aycliffeu otvorena je u rujnu 2015., a do travnja 2017. navodno će zapošljavati 900 radnika. U radionicama za održavanje koje će se nalaziti diljem Ujedinjenog Kraljevstva ukupno bi do 2019. trebalo raditi 2000 zaposlenika.

Karen Boswell, generalna direktorica Hitachi Rail Europea, nazvala je to događanje »proslavom povratka proizvodnje vlakova« na sjeveroistok Engleske, čime se »podržava tisuće radnih mjesta i razvija jaka inženjerska baza u regiji«.

Treba napomenuti da se mnogi važni dijelovi naručenih vlakova, poput oplata i okretnih postolja, još uvijek proizvode u Japanu.

GOTTHARD OTVOREN ZA REDOVITI PROMET

PIŠE: Ružica Stanić
IZVOR: theguardian.com
FOTO: theguardian.com

Bazni tunel Gotthard, najveći tunel na svijetu, otvoren je 11. prosinca za redoviti promet. Građen je 17 godina, dug je 57 kilometara, a izgradnja je koštala više od 11,2 milijarde eura. Tunel je svečano otvoren u lipnju ove godine, čemu su prisustvovali brojni visoki uzvanici.

Prvi redoviti putnički vlak koji vozi kroz Gotthard krenuo je iz Züricha 11. prosinca u 6.09 sati i stigao u Lugano u 8.17 sati. Prolaskom kroz tunel vozno vrijeme na toj relaciji skraćeno je za pola sata.

Bazni tunel Gotthard doprinijet će i poboljšanju prometne povezanosti unutar Europe, odnosno od Rotterdama do Jadranskoga mora. Pri njegovoj izgradnji korištene su i neke potpuno nove metode probijanja tunela, povoljnije i sigurnije od dotadašnjih.

Gotthard je tako naslijedio japanski tunel Seikan (53,9 kilometara) na mjestu najduljeg tunela na svijetu. Na trećemu je mjestu tunel Channel (50,5 kilometara), koji povezuje Veliku Britaniju i Francusku.

ROBOT SKUPLJA OTPATKE

PIŠE: Ružica Stanić
IZVOR: globalrailnews.com
FOTO: SNCF Gares & Connexions

U francuskim željezničkim kolodvorima pojavio se neobičan novitet: robotska kanta za otpatke nazvana B.A.R.Y.L. – »la poubelle mobile« (pokretna kanta za otpatke). B.A.R.Y.L. se kreće unaprijed određenim područjem (slično kao robotski usisavači za kućanstvo), opremljen je sensorima pomoću kojih izbjegava prepreke i zvučno upozorava prolaznike da im se približava. Kad je pun otpadaka, sâm se vrati u svoju bazu i isprazni.

To je futuristički pilot-projekt Francuskih državnih željeznica (SNCF), a pušten je u probni rad od 5. do 10. prosinca u pariškom kolodvoru Gare de Lyonu. Tijekom sljedeće godine testirat će se u kolodvorima diljem Francuske. SNCF je najavio da će s vremenom B.A.R.Y.L. naučiti prepoznavati ljude s otpadcima i dolaziti izravno k njima.

B.A.R.Y.L.-ov dizajn nadahnuli su poznati roboti iz pop-kulture: R2-D2 iz *Ratova zvijezda* i WALL-E, simpatični robot za skupljanje otpadaka iz istoimenog animiranog filma.

VLAKOM PO BELGIJI

PIŠE: Ivana Čepulić
FOTO: Ivana Čepulić

Nakon posjeta Bonnu, u Kölnu sam sjela na vlak za belgijski Liège. No to nije prošlo bez problema. Njemačka nije zemlja u kojoj bih očekivala da vlakovi kasne, ali toga dana kasnila su mi čak dva vlaka. Drugi je kasnio čak dva sata, pa sam se do polaska dobroano našetala po Kölnu.

Kad sam se napokon udobno smjestila u vlak, preko razglasa putnicima je upućena isprika zbog kašnjenja, a svakome putniku ponuđeno je i po jedno besplatno bezalkoholno piće. Nedugo potom uslijedilo je još jedno ugodno iznenađenje. Kroz vagone prolazio je željeznički službenik koji je svakome od nas ponaosob objašnjavao da ostvarujemo pravo na povrat 50 posto cijene prijevozne karte.

U Liège sam stigla poslijepodne. *Couch-surferica* (pripadnica globalne zajednice putnika koji si međusobno pomažu) Françoise uputila me kako da dođem do njezine kuće. Dan smo provele zajedno jer je ljubazno ponudila da mi pokaže grad. Među ostalim, prošetale smo glavnim trgom, a na kraju obilaska grada pogled na Liège i rijeku Meuse bio je zaslužena nagrada nakon uspona od 374 stube do citadele iznad grada.

Sljedećega dana na redu je bio Antwerpen. Sa svojim tamošnjim domaćinom sastanak sam dogovorila u kolodvoru. Prije toga imala sam malo vremena pa sam razgledala raskošnu kolodvorsku zgradu i obližnje ulice. Glavni kolodvor u Antwerpenu nedvojbeno je najdojmljiviji kolodvor koji sam ikada posjetila. Izgrađen je 1905., a iako je zgrada po stilu gradnje neorenesansna, uporaba boja i materijala ukazuje na jak utjecaj secesije. Odmah uz kolodvorsku zgradu nalazi se i ulaz u jedan od najstarijih zooloških vrtova na svijetu.

Antwerpen me odmah osvojio, a njegovo razgledanje olakšala mi je pomoć mojeg

Unutrašnjost kolodvora u Antwerpenu

Kolodvor u Brugesu

domaćina Roberta. On nažalost nije imao vremena za pokazivanje grada, ali mi je zato posudio vodič po Antwerpenu i svoju godišnju karticu za vožnju gradskim biciklima. To se pokazalo kao odličan način razgledanja grada.

U dva dana koliko sam provela u Antwerpenu imala sam priliku diviti se

mnogim crkvama, ali u sjećanju će mi najbolje ostati katedrala. Već sâm pogled na njezin zvonik oduzima dah, a umjetnička djela koja krasi njezinu unutrašnjost mogu posramiti mnoge galerije. Ponajprije se to odnosi na veličanstvene Rubensove slike, ali ondje su izložena i druga vrhunska umjetnička

djela. No najljepši pogled na siluetu katedrale i grada, pogotovo u suton, pruža se s druge obale rijeke Scheldt, do kuda je najbolje doći pješice, po dnu rijeke. U tu je svrhu ondje tunel dug 572 m, izgrađen 30-ih godina 20. stoljeća. U njemu je sve ostavljeno u izvornome obliku, a pozornost najviše plijene drvene pokretne stube.

Nakon Antwerpena na red je došao dražesni Bruges. Taj se grad sasvim zaslužno naziva i Venecijom sjevera zbog svoje ljepote te brojnih kanala i mostova. Grad je svoj procvat doživio između 12. i 15. stoljeća, a njegova posebna bajkovita atmosfera vrlo dobro dočarava to vrijeme.

Nakon dnevnog obilaska grada moj mi je tamošnji domaćin Hendrik pokazao još jedno lice Brugesa, ono pod večernjim svjetlima. Prošetali smo gradom, a za kraj smo otišli u jednu ugodnu pivnicu na kušanje piva. Bilo je jako teško odlučiti koja je od četiri ponuđene vrste piva bila najbolja.

Sutradan sam krenula u Gent. Dok sam ulazila u vlak, Hendrik mi je doviknuo: »Vidjet ćeš da je Bruges ljepši od Genta!« U Gentu me ugostio Herman, također vrlo aktivan član *couchsurferske* zajednice. Činilo se da si je uzeo u zadatak da svim svojim gostima što bolje prikaže Gent i, naravno, da ih uvjeri da je Gent ljepši od Brugesa.

Herman me poveo nestvarno lijepim ulicama i trgovima na kojima sam promatrala crkve, zgrade, tornjeve i mostove i na trenutke me vratio stoljećima u prošlost, sve do srednjeg vijeka. To mu je najbolje pošlo za rukom kada smo došli do monumentalnog Gravensteena ili Grofova dvorca, koji se nalazi u samome središtu grada. Kušala sam i nekoliko vrsta piva, a kada smo se vratili kući, dočekalo me posebno iznenađenje –

Katedrala u Gentu

Katedrala sv. Mihaela u Bruxellesu

Bruges

Kušanje piva u Brugesu

rijetko samostansko pivo Trappist Westvleteren, koje je više puta proglašeno najboljim pivom na svijetu.

Sljedećeg dana Herman mi je za rastanak poklonio nekoliko belgijskih čokolada i odveo me automobilom do kolodvora. Za koji sat stigla sam u Bruxelles, gdje sam provela još nekoliko dana prije odlaska u Luksemburg. Moj tamošnji domaćin Mario uspio je odvojiti vrijeme i za pokazivanje grada pa smo zajedno prošetali glavnim trgom na kojemu se nalazi čuvena gradska vječnica te smo nastavili dalje do kraljevske palače, palače pravde,

katedrale i parlamenta. Međutim, najviše me se dojmio Kraljevski muzej likovnih umjetnosti, u kojemu sam provela gotovo čitav dan.

Na svojem putovanju po Belgiji ponajprije sam uživala u likovnoj umjetnosti i arhitekturi. U svim gradovima koje sam posjetila barem poneka zgrada bila je na UNESCO-ovu popisu svjetske baštine, ako ne i čitave stare gradske jezgre. Podjednako sam uživala i u društvu dragih ljudi. Neke od njih kasnije sam ugostila u svojem domu, ali njihovo gostoprimstvo bilo je nemoguće nadmašiti.

HRVATSKI ŽELJEZNIČKI MUZEJ U 2016.

PIŠE: Janka Fučić
FOTO: Arhiva HŽM-a

Tijekom godine u kojoj obilježava 25 godina postojanja Hrvatski željeznički muzej (HŽM) uz redovite aktivnosti bio je uključen i u niz prigodnih akcija.

Godina je započela dolaskom skupine od stotinu posjetitelja iz Bavorske kojima je to bila jedna od postaja romantičnoga novogodišnjeg putovanja vlakom po Hrvatskoj i Sloveniji. Krajem siječnja HŽM je sudjelovao u manifestaciji Noć muzeja u organizaciji Muzejskog dokumentacijskog centra. U tu svrhu priređena je izložba »Putovanje kroz vozne redove« održana u muzejskom poštanskom vagonu u zagrebačkom Glavnom kolodvoru. Tijekom veljače ta je izložba bila postavljena u Knjižnici Marina Držića u sklopu projekta »Iz muzeja u susjedstvu«.

Već sredinom veljače Muzej su počele posjećivati grupe učenika trećih razreda osnovnih škola iz Zagreba i bliže okolice, kojima je upoznavanje s prometom dio nastavnoga programa. U travnju je HŽM u prostorijama Dječje knjižnice Marina Držića sudjelovao u organizaciji edukativno-kreativne radionice s temom željeznice namijenjene djeci predškolskog uzrasta.

U svibnju je obilježena 130. godišnjica izgradnje pruge Zabok – Varaždin – Čakovec i stota godišnjica pruge Zabok – Gornja Stubica. Tim povodom HŽM je u Zaboku u Gradskoj knjižnici »Ksaver Šandor Gjalski« postavio izložbu i održao radionicu za učenike osnovne škole.

Povodom Međunarodnoga dana muzeja, čija je tema bila »kulturni krajolici«, u suradnji HŽM-a i Udruge željezničara slikara »Plavo svjetlo« Zagreb održana je likovna radionica »Slikamo talentom, način – osobni izbor« na kojoj su članovi Izdavačke kuće umjetnika koji slikaju ustima i nogama predstavili svoje radove i način

rada. Osim toga, HŽM je organizirao i održao studijski obilazak Ornitološkoga rezervata Crna Mlaka.

Muzej je nastavio uspješnu suradnju s Hrvatskom poštom u bijenalnom izdavanju po dviju poštanskih marki s motivom parnih lokomotiva te su 1. listopada javnosti predstavljene poštanske marke s motivima uskotračnih parnih lokomotiva.

U Osnovnoj školi Novska tijekom godine dana u suradnji s HŽM-om provodio se projekt »Vlak za naš grad«, a povodom Dana grada Novske postavljena je izložba i održano izlaganje. Krajem listopada obilježena je 140. godišnjica izgradnje pruge Vinkovci – Gunja. S učenicima Osnovne škole Josipa Lovrečića iz Otoka, grada koji se nalazi na toj drevnoj pruzi, održana je edukativno-kreativna radionica. U kolodvoru u Vinkovcima postavljena je prigodna izložba i održano izlaganje. HŽM je također gostovao u Zavičajnome muzeju »Stjepan Gruber« u Županji u sklopu obilježavanja 125 godina izgradnje pruge Vinkovci – Županja.

Povodom 40 godina od završetka snimanja filma »Vlak u snijegu«, snimljenoga prema romanu Mate Lovraka, HŽM je dao poticaj i sudjelovao u organizaciji svečanoga susreta glavnih glumaca iz tog filma, u čemu su sudjelovali učenici Osnovne škole Mate Lovraka iz Velikog Grdevca i nekoliko osnovnih škola iz Bjelovara.

U studenome je u suradnji s Memorijalnim muzejom Spomen područja Jasenovac u muzejskom poštanskom vagonu održana izložba »Vlak bez voznog reda«.

Osim tih aktivnosti, tijekom 2016. Muzej je dobio novo radno vrijeme za posjetitelje te je sada svima zainteresiranima otvoren srijedom, petkom i subotom od 10.00 do 14.00 sati te četvrtkom od 14.00 do 18.00 sati.

U 2016. HŽM je navršio 25 godina postojanja, stoga je od 19. rujna do 22. listopada organiziran niz predavanja o funkcionalnosti željezničkih muzeja.

Dodajmo da su Muzej u 2016. posjetila ukupno 2983 posjetitelja i to individualno ili u grupama.

ŽELJEZNICA JEDAN OD MOTIVA U MUZEJU SUVREMENE UMJETNOSTI

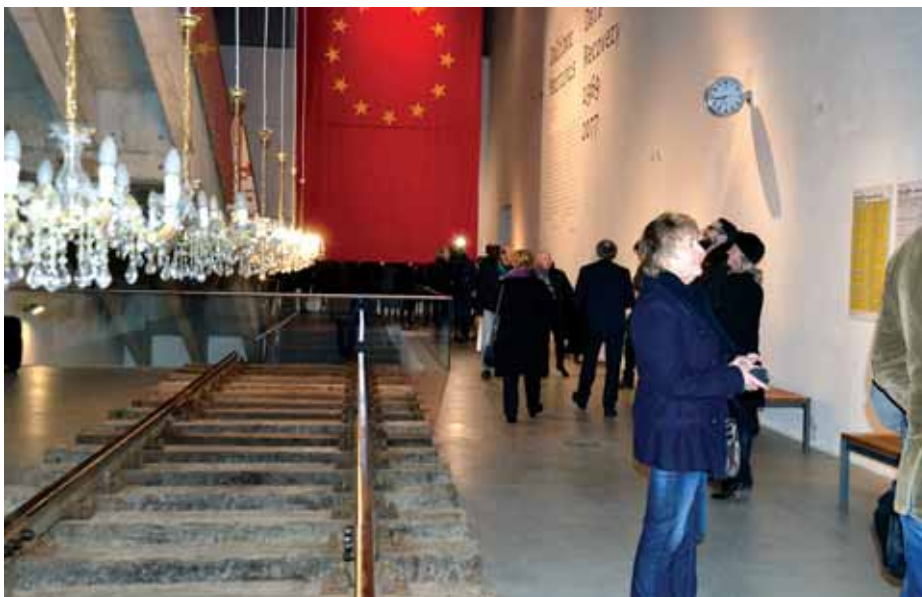
PIŠE: Željka Mirčić
FOTO: Željka Mirčić

U Muzeju suvremene umjetnosti 6. prosinca 2016. otvorena je izložba međunarodno priznatog i nagrađivanog umjetnika Dalibora Martinisa, a HŽ Infrastruktura kao partner sudjeluje u realizaciji dijela izložbe. Izložbu je otvorila ministrica kulture Nina Obuljen Koržinek.

Izložba pod nazivom »Data Recovery 1969 – 2077«, poznate sintagme informatičke terminologije, tematizira povrat izgubljenih podataka, a umjetnik u sklopu te izložbe koristi fragmente iz svojih najrecentnijih radova nastalih tijekom protekloga pedesetogodišnjega umjetničkog stvaralaštva, s težištem na važnosti i mogućem povratu informacija i doživljaja iz društvene ili osobne memorije.

Jedan od stalnih motiva bogatog stvaralaštva Dalibora Martinisa jest putovanje. Za potrebe izložbe HŽ Infrastruktura pomogla je u provedbi umjetnikova koncepta instalacije posudbom tračnica i pragova te željezničke urbane opreme. U središnji izložbeni prostor Martinis je postavio tračnice i pragove u dužini 13 metara te kristalne lustere iznad njih kao kontrast, a cijeli prostor audiovizualno podsjeća na željeznički peronski eksterijer. S obzirom na to da cijela izložba i svi eksponati donose pregled umjetnikovih najrecentnijih radova iz protekloga umjetničkog stvaralaštva, ta instalacija predstavlja povrat memorije na umjetnikovu izložbu, audiovizualnu instalaciju s tračnicama realiziranu davne 1981. godine, a koja je tada bila postavljena uz pomoć Sekcije za održavanje pruge Zagreb, što je fotografski dokumentirano i izloženo uz današnju instalaciju.

Ovim izložbenim postavom želio sam povratiti događaj iz prošlosti koji je izgubio originalno značenje u novim kulturnim i društvenim okolnostima, rekao je umjetnik.

Instalacija »Sic transit«

Dalibor Martinis jedan je od najvažnijih hrvatskih suvremenih umjetnika, začetnik videoumjetnosti, međunarodno priznati multimedijalni umjetnik, a njegovi se radovi nalaze u stalnim postavama svjetskih muzeja suvremene umjetnosti.

Na otvorenju te velike izložbe posjetitelje, partnere u organizaciji izložbe i suradnike pozdravili su ministrica kulture Nina Obuljen Koržinek, Dalibor Martinis, ravnateljica Muzeja suvremene umjetnosti Snježana Pintarić i kustosica izložbe Leila Topić.

Iznimna mi je čast što mogu otvoriti izložbu začetnika multimedijalne umjetnosti u Hrvatskoj i predstavnika međunarodne aktivističke struje jer se Dalibor Martinis još prije pedeset godina počeo baviti promišljanjem umjetnika i društva. Ova izložba važna je da shvatimo veličinu umjetnika, rekla je ministrica prilikom otvaranja izložbe.

Izložba je otvorena do 12. veljače 2017. godine.

Detalj s otvorenja

Željezničari su pomogli i u postavljanju izvorne instalacije 1981.

TRAŽILA SE KARTA VIŠE

PIŠE: Branimir Butković

FOTO: Arhiva HKUD-a »Željezničar« Osijek

Dva željezničarska društva, HKUD »Željezničar« iz Osijeka i varaždinski Gradski puhački orkestar HŽ, ovogodišnju su sezonu zaključili koncertima povodom dana gradova Osijeka i Varaždina. Pune dvorane potvrdile su to kako ta dva društva u svojim sredinama imaju mnogobrojnu publiku koja iz godine u godinu dolazi na njihove koncerte.

HKUD »Željezničar« Osijek i Gradski puhački orkestar HŽ održali su tradicionalne koncerte povodom Dana grada Osijeka odnosno grada Varaždina.

Koncert u tradicionalno do posljednjeg mjesta ispunjenome osječkom HNK-u pod nazivom »Gradu na dar« održan je 2. prosinca. Ove je godine koncepcija programa promijenjena pa je umjesto nizanja folklornih točaka ispričana »Božićna priča«.

Uz mnogobrojne goste na koncertu su bili i dogradonačelnik Osijeka Denis Amruš, umirovljeni nadbiskup Marin Srakić te počasni građanin Osijeka Vladimir Šeks. Osim svima poznatih tradicijskih pjesama, tijekom devedesetominutnog koncerta izvedene su i manje poznate božićne pjesme iz Slavonije. Na koncertu je nastupilo devedeset izvođača, i to sedamdeset članova folklornog ansambla HKUD-a »Željezničar« i dvadeset polaznika Tamburaške škole »Baterek«. Narator je bio glumac osječkog HNK-a Miroslav Čabraja, a poseban gost bila je solistica Snježana Lakoti, koja je zajedno s kompletnim ansamblom izvela pjesmu »Adeste fideles«. Program je realiziran prema zamislima umjetničkog i plesnog voditelja Nenada Sudara, a velik doprinos dali su i vokalna voditeljica dr. sc. Vesna Svalina te voditelj dječjeg ansambla Dragan Stakić.

Prema riječima predsjednika HKUD-a »Željezničar« Osijek Marka Brekala, Upravi Društva uspjelo je u suradnji s Rektoratom Sveučilišta u Osijeku riješiti

sva statusna pitanja, pri čemu je Društvo zadržalo dosadašnji naziv. Ovogodišnjim je programom iznimno zadovoljan:

— Ove godine, u predbožićno vrijeme odlučili smo se za malo drugačiju koncepciju. Publika je bila iznenađena »Božićnom pričom« te nizom poznatih i za tu priliku pripremljenih tradicijskih božićnih pjesama. Dugotrajan pljesak na kraju programa dokaz je kako smo izabrali pravu temu povodom Dana Grada.

U velikoj koncertnoj dvorani varaždinske Glazbene škole 11. prosinca 2016., obilježavajući Dan grada Varaždina i svoju 85. obljetnicu postojanja, nastupio je Gradski puhački orkestar HŽ Varaždin. Orkestar je utemeljen godine 1931. kao Željeznička glazba Varaždin, a današnji status gradskoga glazbenog orkestra stekao je 2000. godine. Na koncertu orkestar je pod ravnanjem prof. Darka Navoja izveo svoje najprepoznatljivije skladbe, što je naišlo na odličan prijam Društvu privržene publike.

**HRVATSKI
ŽELJEZNIČKI
KOLODVORI**

Pleternica
FOTO: Branimir Butković

Radovi na dionici pruge Dugo Selo – Križevci
FOTO: Arhiva HŽI-a